

"לדורות"**סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל
שאלון להקלדת קורות ניצולת השואה**

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: לאופמן	שם פרטי: צבי
-------------------------	---------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה איתו נולדתי: לאופמן		בלועזית Laufman
שם פרטי איתו נולדתי: צבי	בלועזית Herman	מין: ז
שנת לידה: 1938	ארץ לידה: בלגיה	בלועזית Brussels
שם פרטי ושם משפחה של האב: בנימין		שם פרטי ושם נעורים של האם: פייגא פלץ
עיר לידה: בריסל	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: אנטוורפן	בלועזית Antwerpen
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, ארץ): אנטוורפן, בלגיה		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית
מקום השחרור:		תאריך השחרור:
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתי עד מתי		שנת עליה: 1968
		במידה ועלית באניה, ציין את שמה

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בבריסל בירתה של בלגיה להורי בנימין ופיגה לאופמן מספר חודשים לאחר שנולדתי עברו הורי לאנטוורפן שהינה העיר השנייה בגודלה הורי היגרו לבלגיה לאחר מלחמת העולם הראשונה ממחוז בוקובינה שברומניה. כל משפחתם של אבי ושל אמי נשארה ברומניה. לפרנסתו שימש אבי כזגג.

נא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

בחודש אייר ת"ש (מאי 1940) נכבשה בלגיה בידי הנאצים. לאחר כשנתיים. בחודש סיוון תש"ב (יוני 1942) אבי נלקח לעבודות כפיה, בבניית הקיר האטלנטי עבור הצבא הנאצי, משם לא חזר. תקופת מה נשארו בביתנו שהיה באזור בו התרכזה מרבית הקהילה היהודית. בשלב זה המשלוחים היו רק לעבודות כפיה, ונלקחו בהם רק גברים. אומנם לאחר מספר חודשים, בחודש חשוון תש"ג (נובמבר 1942) התחילו משלוחים של משפחות, למחנות ריכוז. אולם הנאצים, שפחדו מתגובתו של העם הבלגי, שלחו בתחילה רק את היהודים שלא הייתה להם אזרחות בלגית. לאזרחי בלגיה, התחילו המשלוחים כעבור כמעט שנה. לנאצים היו את רשימות הקהילה היהודית היכן מתגוררת כל משפחה, וכך עברו מבית לבית. אנחנו, שהיינו נתינים רומניים, היינו מהמשפחות המיועדות לגירוש. המתח גבר, איש לא ידע מה ילד יום.

ואכן, באחד הערבים, כשאנו הילדים נמנו את שנתנו, נשמעו מהלומות על הדלת. בפתח, עמד איש גסטאפו, ועימו, בלגי מתורגמן. מפיו המרושע נשמעת הפקודה: בתוך רבע שעה עליכם לארוז את חפציכם, ולצאת החוצה. לפני שהספיק המתרגם הבלגי לחזור על דבריו של הקצין, ענתה לו אימי בגרמנית: "איך אני יכולה להתארגן בתוך רבע שעה והרי הילדים ישנים?" הנאצי הופתע, סבר פניו התרכך, והוא שואל אותה: "את מדברת גרמנית?". אימי, בלי להתבלבל ענתה לו: "בהחלט כן, אבי כלל לא היה יהודי". איש הגסטאפו הלך, המשיך בדירות אחרות, ולא חזר שנית לדירתנו. המשכנו לגור בבית אולם היה עלינו להסתתר. ובלבד לצרכים דחופים הכרחיים, לא יצאנו ממנו.

בחודשים הראשונים ללקיחתו של אבי לעבודות הכפייה. הגרמנים, היו שולחים לביתנו, תשלום משכורת כביכול. מבנק פריז, בכסף זה וכן מעבודות קלות של תפירה, יכלה עימי לפרנס מעט את המשפחה. באחת הפעמים, בהם יצאה מהבית לקניות הכרחיות. פגשה אותה אחת השכנות. ושאלה אותה, איני יודע האם הייתה זו תמימות או רוע: "האם לא לקחו אתכם כבר?" הפחד מהלשנה הלך והחמיר מיום ליום.

לאחר כמה ימים יצאה שוב אימי לקניות, ובהתקרבה חזרה לביתנו ראתה לפתע אנשי גסטאפו עולים לביתנו. אימי כבשה בכוח את הדחף שלה לעלות הביתה, לראות שלא נוגעים בילדיה לרעה. פעולה שכזו הייתה יכולה להחמיר את המצב לאין שיעור. היא נשארה למטה מתוך תקווה שהנאצים לא ייקחו את הילדים אלא ירצו להגיע שנית, כשגם היא תהיה בבית. היא החליטה בליבה שאם תראה שלוקחים את ילדיה, היא תרוץ אחריהם ותנסה לבטל את זממם, אפילו במחיר חייה. לאחר זמן מה היא ראתה את הגרמנים יורדים מהבית ללא הילדים. היא מיהרה לעלות הביתה שם פגשה את אחותי הגדולה היסטריית למדי.

לאחר שהצליחה להרגיע אותה מעט, אמי שמעה מאחותי שקצין הגסטאפו הודיע כי מחר בשעה 6:00 יגיעו לקחת אותנו. לפנות בוקר, בשעה 5:00 העירה אותנו אמא. היא עטפה אותנו במה שרק יכלה. היה זה בחודש שבת, (פברואר 43) הקור בחוץ היה עז. וכך יצאנו לדרך. הלכנו כברת דרך ארוכה, עד שאמי הרגישה שהרחיקה דייה. שם עברה, מבית לבית, וחטיפה דירה להשכרה. לאחר מספר בנינים, מצאה את מבוקשה. סיכמה על מחיר עם בעל הבית, וכבר היינו בתוך הדירה. למחרת, הגיעו מטעם הבולשת הבלגית לבדוק מי הם הדירים החדשים. אך כל הנושא של היהודים והמחנות, לא העסיק אותם יתר על המידה.

כבר בתקופה הראשונה לשהות שלנו בדירת המסתור, פגשה אחת השכנות את אימי, ואמרה לה כך: "אני יודעת שאתם יהודים מסתתרים, ואני מעוניינת לעזור לכם במה שרק אוכל". שכנה זו, ששמה היה: מרי לובן, ממש "אימצה" אותנו, ועזרה לנו בכל צעד ושעל. על אף שדבר זה, יכול היה לעלות לה בחייה.

באופן כללי, נחלקו תושביה של בלגיה, לשלושה חלקים. רובם, למרות שלא הסכים למעשיהם של הגרמנים כלפי היהודים, לא נקט בשום פעולה, לעזור ליהודיה של בלגיה לשרוד. בעיקר, מפחד גזר דין מוות, שהיה ניתן על כל מי שניתפס ב"פשע" כזה. מיעוטם, שיתפו פעולה עם הנאצים באופן פעיל. אך היה מיעוט נוסף של חסידי אומות העולם, שעשו כל שיכלו על מנת להציל, להסתיר ולעזור, תוך סיכון עצמי עצום. בהמשך התמסדה פעילות זו במסגרת המחתרת הבלגית.

אפיזודה שזכורה לי התרחשה בזמן שכל משפחות הבניין במקלט מחשש להפצצה. תוך כדי ויכוח שהתפתח בין השכנות, אמרה לאימי אחת מבנות השכנות, נערה בגיל ה-20 לחייה: "אני תכף הולכת להלשין עלייך שאת יהודייה מסתתרת". ברגע ששמעה זאת השכנה אמרה בתקיפות: "לא רק אם תעיזי לעשות זאת אלא אפילו אם רק תחשבי על כך אני אחתוך אותך לחתיכות".

זיכרונות רבים ונעימים, נשאר לי משכנה זו. נקשרנו אליה כל כך עד שאנו הילדים היינו רבים על הזכות ללכת לישון אצלה. את שנת הצהריים.

המתח גבר מיום ליום. מידי פעם היו חיפושים בבתים, במצב כזה הינו בורחים מצידו השני של הבניין, שהיה פתוח לרחוב אחר ומסתתרים עד יעבור זעם. עדיין לא ידענו מה ילד יום. הגרמנים תלו כרוזים בכל רחבי העיר, שכל המסתיר יהודי או היודע היכן נמצא יהודי ולא מדווח על כך לרשויות הכיבוש - דינו מוות.

בעקבות כך, ביוני 1943, אני החליטה בעצה אחת עם השכנה לפזר את המשפחה. אני ושתי אחיותיי הבוגרות נשלחנו למנזר, אחותי הקטנה נשלחה למשפחה נוצרייה בפרברי העיר. כך ללא הילדים יכלה גם אימי להסתתר, לעבור ממקום למקום בצורה יותר בטוחה. חודשיים לאחר כניסתי אל המנזר, חליתי בדיפטריה ואושפזתי בבית חולים מקומי. לאחר כשבוע של אשפוז, בא לבית החולים קצין גסטאפו לסיור בבית החולים מטעם שלטונות הכיבוש. במהלך הסיור, מצביע אחד מאנשי צוות בית החולים על מיטתי, ואומר: "כאן שוכב ילד יהודי שהגיע אלינו ממנזר החולה בדיפטריה". הקצין לא השתעה ואמר שידאג שיוציאו אותו מכאן. אחת מאחיות בית החולים שהייתה עדה לדבריו של הקצין והזדעזעה מהגורל הנורא העומד לפקוד אותי, החליטה לעשות מעשה. היא חיכתה לשעת כושר ומשזו הגיעה, הבריחה אותי, תוך כדי סיכון עצום לחייה, אל מחוץ לבית החולים והעבירה אותי לידי המחותרת. כך עברתי מיד ליד וממשפחה למשפחה. אותה אחות גם דאגה להודיע במנזר ממנו באתי על כך שהנאצים עלולים לחפש אחרי ואולי אחר ילדים נוספים במנזר. אשר על כן, לאחר שהמנזר כבר לא היה מקום בטוח, נשלחו אחיותיי חזרה לאימי. גם אני, לאחר שעברתי מיד ליד בין אנשי המחותרת, באה שכנתינו להשיב אותי אל אימי. התרגשות הייתה רבה, סוף, סוף פנים מוכרות. רופא יהודי שהיה אזרח בלגיה, להם כאמור, עדיין לא נשקפה סכנה, היה מגיע לבקר אותי מידי מספר ימים עד להחלמתי.

לאחר שאני ואחיותיי חזרנו, החליטה אימי שאם כך, אפשר גם להחזיר את הבת הצעירה. ששהתה כאמור, אצל משפחה קתולית בפרברי העיר. אימי ביקשה מאשת הקשר שלה במחותרת, שהייתה קתולית אדוקה, לדאוג להחזיר לה את אחותי שכן אימי לא ידעה היכן היא נמצאת. אישה זו לא ששה להחזיר את אחותי לאימי. אם זה מטעמי דת, שהעדיפה שתגדל במשפחה קתולית. או שחשבה שמקום זה יותר בטוח עבורה. לאחר שאמי התחננה עליה יום, יום הצליחה להוציא ממנה שם של שופט בלגי, שהוא העביר את הילדה למשפחה.

אימי זימנה עצמה לשופט המדובר. השופט שהיה אדם הגון, אמר לה: "זו ילדתך, באם את רוצה היא תשוב אלייך". ואכן לאחר מספר ימים חזרה גם אחותי לחיק המשפחה. המשכנו להסתתר בדירה זו עד שחרורה של בלגיה בחורף תש"ה.

אנא ספרי על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

לאחר מספר חודשים משחרורה של בלגיה חזרנו לאזור בו התרכזת הקהילה היהודית, שהחלה להתארגן מחדש. נכנסתי לבית הספר היהודי "תחכמוני". במשך כל ילדותי השפיעה עלי היתמות, אך את עיקר החסר הרגשתי כשמרבית הילדים בבית הכנסת היו באים עם אביהם. רק אני הייתי לבד. הייתה זו תחושת יתמות אמיתית. בשנים הראשונות לאחר המלחמה עדיין ציפינו שמא יום אחד אבי ישוב אלינו. שלוש שנים לאחר תום המלחמה, הגיעו ציפיותנו לשיא, לאחר שבעלה של אחת ממכרותיה של אימי חזר אל משפחתו. אולם כל הצפיות נמוגו, אימי קיבלה עדויות על כך שאבי נפצע בעבודתו בקיר האטלנטי. אצל הנאצים הייתה לכך רק משמעות אחת. לאחר שסיימתי את לימודי בבית הספר ובתיכון, למדתי הנדסת חשמל וגויסתי לצבא הבלגי למשך כשנה. לאחר השחרור עבדתי בהנדסת חשמל.

נא ספרי על חיך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

עליתי לארץ בשנת תשכ"ח, התגוררתי בחיפה והתחלתי לעבוד בחברת החשמל. שנה אחרי נישאתי ועברנו להתגורר בבני ברק. עבדתי בחברת החשמל, נולדו לי שלוש בנות ובן ויש לי מהם 21 נכדים בע"ה. כיום, מאז יצאתי לפנסיה מוקדמת, אני מקדיש את עיתותי לשיעורי תורה ולמשפחתי.

מראיין: אברהם מרדכי שרון

בני ברק. יולי 2012

עריכה: קרן אלמוג